

Виходить у Львові
щодня (крім неділь і
кр. хит. свят) о 5-ій
годині по полудні.

РЕДАКЦІЯ і
Адміністрація: улиця
Чарнодогова ч. 12.

ПИСЬМА приймають ся
лиш франковані.

РУКОПИСИ
звертають ся лиш на
окреме жаданя і на вло-
женем оплати поштової.

РЕКЛЯМАЦІЇ
ковалечатані відні від
оплати поштової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Газети Львівської“.

Передплата у Львові
в агенції дневників па-
саяж Глясмана ч. 9 і
в п. в. Старостах на
провінції:

на цілий рік К 4.80
на пів року „ 3.40
на чверть року „ 1.20
місячно —.40

Поодинокое число 2 с.
З поштовою пере-
силкою:

на цілий рік К 10.80
на пів року „ 5.40
на чверть року „ 2.70
місячно —.90

Поодинокое число 6 с.

Вісти політичні.

З цїсарских маневрів. — Справи соймові. —
Дальша акція „урухомлення“. — З Угорщини. —
Цар а монарх.

На цїсарські маневри на Мораві загоствив також і німецький цїсар. З Іглави доносять: Вчора о 4 год. по полудні приїхав тут цїсар Вільгельм. На удекорованім двірці дожидали его: архієпископ Франц Фердинанд і намісник. Цїсар привітав ся сердечно з архієпископом. Іменем міста повитав цїсаря бурмістр, складаючи чолобитню союзникови Цїсаря Франца Йосифа. Разом з німецьким цїсарем приїхали німецький амбасадор з Відня, шеф штабу гр. Мольтке і численна дружина. З Іглави поїхав цїсар Вільгельм самоїздом разом з архієпископом Францом Фердинандом і о чверть на 6 приїхав до Великого Межирічя. Тут на замку повитав німецького цїсаря Цїсар Франц Йосиф і Архієпископ Кароль Франц Йосиф і Леопольд Сальватор. Повитана монархів було дуже сердечно. Коли цїсар Вільгельм пішов до своїх апартаментів, зложив ему там Цїсар Франц Йосиф візиту. Відтак відвідав німецького цїсаря наслідник пре-

стола архієпископ Франц Фердинанд і предложив ему плян маневрів.

На основі проекту соймової реформи виборчої на Буковині буде сойм буковинський складати ся з 59 членів (доси 31), з котрих 57 буде вибираємих. З вибираємих послів припаде на Русинів 14. Всі вибираєми послы будуть вибрані в окремих народних колах виборчих, для котрих будуть утворені окремі округи виборчі.

В справі акції урухомлення чеського сойму а ведїд за тим і парламенту доносять з Відня: Послы Пацак, Скарда і Мастальба відбули вчора тригодинну конференцію з президентом міністрів бар. Бінертом, у котрого був також міністер рїдництва Браф, але о ситуації парламентарній говорено лиш мимоходом. Послы ті представили бар. Бінертові, який настрій панує серед чеського народу, головню в наслідок замінення чеських шкїл і античеських демонстрацій Німців. Нині пополудні має ся відбути нарада чеських послів з міністром дром Зачком.

На Угорщині лагодять ся в кошутівських кругах до подїй в найближшій будучности. Независимі ведуть по цілїм краю живу агітацію звернену головню проти немадярських народностей. Цїла робота приготавлиє ся в осередку, Будапешті, а звідси подають комітетовим вла-

стям відповідні тайні указки. N. Pester Journal заповідає, що ще перед скликанєм сойму мають відбути ся важні заяви політичних керівників. Кошут має промовляти в Араді, а гр. Анполі в Кошицях до виборців. Згаданий дневник думає, що сі промови зможуть ще довести до зєднання дотеперішної коалїції, а др. Векерле сподїває ся, що ще можна буде спасти коалїцію.

Кошутівський дневник Budapest впевняє, що без Кошута неможливе ніяке правительство, що независимі скорше підуть за ним, як за Люкачом. Наостанку відгрожує ся сей дневник, що після бесумнівного устудненя тепер кабінету Векерлього, послїдує час парламентарного безробітїя, хіба що горді австрійські круги а передовсім гр. Ерентааль перестануть опирати ся неперечним правам Угорщини.

Magyar-Orszag, орган пос. Галльо, добачує знов в новім висуваню наперед дра Люкача тактичні змаганя Відня. Але Люкача нема чого бити ся, а тим менше Відня. Независимі не потребують иншої тактики, лише держати ся свого відомого становища. Приїде час, що независимі подадуть услїва, на основі яких можлива буде розвязка переселеня. „Budapesti Hirnap“ бачить послїдне спасенє в коалїції. Вправді зломана, але она є, в розпудї, бо сама собі грїб копала. Колиж не будоб иншої роз-

40)

Образки

з подорожи по Америці.

Після Т. Келінга, дра Лямпрехта, Урбана і др.
зладив К. Вербько.

(Дальше).

Послухайтеж тепер геологічного поясненя, або того, котре учить, як в природній спосіб прибирала земля свій теперішний вид. Коли їти видовжє ріки Мерсед, то синяво-зелена вода, що з шаленою скоростію перескакує через великі і малі гранітові скали, нагадує мимо волі ті потоки, що випливають з під ожеледців в руслі ріки і на скалах з боків. Немає сумніву, що в ледовій добі, коли земля в значній часті була вкрита сїггами і ледями, сунув ся сею долиною з високих вершев Сїєрри величезний ожеледець, прорїзав собі широке ложе простовісно через гранітові стїни та збірив свої води у великих і глибоких озерах. Коли теплота вернула назад на землю, лід на горі зачав топнати ся а вода спливала на долину старим руслом ожеледця, очистила долину з навесеного ожеледцем каміня і наповнила ним дна озер. Коли відтак настала на землі наша доба, висохла данна сїгова струя так, що остало ся лиш вузеньке русло теперішньої ріки Мерсед, з вод на сусїдних горах поробили ся хороші водоспади, що сидивали

по прямісеньких стїнах на долину а широка долина сподом верила ся лісами і сіножатями.

Але й нині єсть вода тим будівничим, що надає сїй околиці щораз то иншого виду, бо підчас коли она із Скалистых гір спливає борзо в глибоко прорїзаних каньонах на пустиню, щоб вї там лучі сонця борзо висушили, то тут на горах Сїєрра Невада держить ся она довго і під впливом недалекого моря набирав щораз то нової сили та виполїкує гранїт, що він стає білий як сїв і такий гладкий, що аж свїтить ся, та украшує всі кутки між скалами свїжою і буйною зелєстїю. Тут, у високій Сїєррі, а не в Скалистых горах здає ся европейському подорожньому, що він знаходить ся в Альпах.

Наша залїзниця не зараз завезла нас до початку долини; она ще довго крутила ся між горбами засадженими виноградом та садами. Але чим висше ми піднимали ся долиною ріки Мерсед, тим пустїйшою ставала она; ростинність показувала ся щораз рїдше а тим більше виступали голі скали, від котрих свїтло сонця так ярко відбивало ся, що аж не можна було дивити ся; тут була глуха пустиня. Від часу до часу спадала тут з шумом і гуком вода в глибину, місцями навіть в турбіни, котрі для численних копалень золота в сусїдстві виторюють електричну силу. Коло таких водоспадів стояло ще звичайно кілька хат а коло них і мала гошпада, в котрій можна було купити кілька флашок пива, бо содова вода, яку продавали у вагонах, вже дуже нам була навкучила ся.

При таких купні познакомив ся я з одним лікарєм з Відня, котрий привїз був свояків до калїфорнійських морських купелів і заким ще мав вертати домів, хотїв побачити долину Йоземїт. Ми радї були з того, що будемо могли спільно подивляти чудеса долини, хоч до того було ще далеко.

Ми їхали ціле пополудне і аж під вечер заїхали в маленьку, вузьку кітлінку, в котрій, як здавало ся, призабирала ся була спека з цілого дня. Тут переночували ми в досить невигіднім готелі а на другий день поїхали дальше возом запряженим четвернею. Долина страшила вже характером пустинні а ріка Мерсед почала як справдешна гірська ріка скакати по скалах, підчас коли красні кедрові ліси спускали ся з гір аж до гостинця. Але той гостинець і їдучих по нїм подорожних верив небавком такой туман пороку, що ми як тоті Бедуїни, котрих нападе в пустини піскова метелиця, мусїли позавивати ся в плащі та позавязувати голови хустками. Так їхали ми, не віддивляючись і словом до себе та найже заодно з заміненнми очима, підчас коли гірська околиця ставала щораз величавїша. Аж около полудня нам полєкшало. Поміж двома величезними скалами, з котрих одна зве ся Ель Капїтан а друга Сентїнел Дом, заїхали ми в долину Йоземїт. Мов би на наш привїт пустив ся з чорної хмари над нами густий дощ і очистив дороги і ліси з пороку та наповнив воздух покрїплючою свїжостію.

В кілька годин опїсля, взявши собі мехіканського провідника, посїдали ми на муди та

вав би ся до ужитку. Всі були зроблені із зовсім зігнилого сукна. Позістало до переглянення 73.000 мундурів. Кілько з них буде придатних, сего ще не знати. То річ певна, що панове урядники військові поділили ся в достатнім грошми, які мали до розпорядженности на мундури.

А ось другий ще красший примір злочинської вдачі російських чиновників-бюрократів, про котрий доносить „Рач“: До перебуваючого в Лябаві сенатора гр. Палана, котрий переводить ревізію уряду військового і цивільного в Туркестані, прийшов один з давніх жителів Туркестану і сказав, що хоче поробити важкі візання що до порядків, які панують в заряді військовим. Гр. Палан прийняв его прихильно, а той користуючи з аудієнції, розповів Паланови цілий ряд історій, котрим би ніхто не повірив, як би не то, що правду сего можна потвердити документами. З оповідання того чоловіка показало ся, що в Туркестані а по правді в Закаспійськйму окрузі була ціла „мертва батерія“, то єсть, що батерія зовсім не було а командант бригади, генерал Дударов, діставав зі скарбу гроші на ві удержання. В тій самій бригаді служив один капітан, тепер підполковник, котрий прогуляв великі гроші призначені на фураж і мундури. Тому офіцерові доказано також багато нечестивих річей, але мнио того повістав він і досі в службі. Ті дивні відношення висших властей до офіцера пояснюють ся тим, що офіцер той знав о справлях своїх начальників і грозив, що їх виявлять.

Побуючи ся доносу того офіцера, давній начальник закаспійського округу, генерал цорунчик Уссиковский, его брат судія військової і генерал Дударов докомали цілого ряду фальшовань і обманств, щоби в той спосіб затерти сліди своїх зділків. В тій цілі н. пр. зроблено капітана артилярї Л. божевільним, бо він готов був викрити справу. Розповісти все то, що донесено Паланови — піше „Рач“ — годі, але найхарактерастичніший єсть факт розтратення грошей, вияснюваних на урядженя шпиталів на случай війни. Гроші ті пішли на екіпаж для звязки ген. Дударова.

О тим всем складано вже кілька разів рапорти тром міністрам війни: Куропаткінови, Сахаровові і Редігерові, але зовсім безуспішно. Редігер прислав був навіть жалобу до начальника закаспійського округу з такою допискою: „Балібника, скоро буде домогати ся справедливости, всадити до вязниці або вигнати з краю“. Але туркестанські власти якось не могли на то рішити ся і волли затушувати справу. — Гр. Палан казав в сій справі предожити собі то все на пшємі з покликком на документи.

— Не удало ся. Герман Зальцберг, властитель шинку у Львові, їдучи на курацію до Кіссінген, познакомив ся в дорозі у вагоні з якимсь иншим жидом, котрай представив ся ему яко Варман, богатий купець з Росві. Не знакомой той показав ся дуже милим і розмовним товаришем а завивши з Зальцбергом широку розмову, так єі повів, що ввїдав ся від него про всі его відносини домашні. В Богуміні на Мораві Варман висів і сказав, що їде до Берлина. На другий день жінка Зальцберга дістала дещо сїдуячого змісту: „Мене обікрали, я без грошей, пршшайте зараз 400 корон під адресою Готель Гасс Прерів, Моравя. Герман“. Зальцбергова вислала зараз 500 корон. Однак обачний властитель готелю вжадав від того Зальцберга, щоби він видагітамував ся а коли той сказав, що не може, бо зодій вкрав ему також і всі папери, властитель готелю зателеграфував до Львова до Зальцбергової з запитанєм, чи єі чоловік малого росту, з рудою бородою і чи убраний в гарнітур в паски, бо так виглядав той гість готелєвий. Зальцбергова відтелеграфувала, що єі чоловік єсть високого росту, брунявий а здогадуючись якогось обманства, припоручила телеграфічно арештувати того гостя. Дурисвїт однак прочуваючи щось недоброго, втік з Прерова. На щастє Зальцберг так добре запам'ятав собі фізіономію свого товариша подорсжи, що подав так докладний его опис, що львівська поліція на тій основі відшукала Вармана і арештувала его.

Телеграми.

Відень 9 вересня. Експ. п. Намістник Бобржявський виїхав вчера вечером о 10 год. до Львова.

Відень 9 вересня. Професор подітехїки Вельнер, котрий займав ся воздухоплаванством, помер нагло.

Відень 9 вересня. Наві рано на стациі Берхгольдсдорф наїхали на себе два вози парового трамваю; 16 осіб поранило ся.

Відень 9 вересня. На Фаворіген якийсь мужчина зранив сеї ночи ножем три жевціи. Виявниє, котрого арештовано, єсть здає ся хорай.

Берлин 9 вересня. Турецький міністер скарбу витягнув нову позачку 70 мїл. турецьких фунтів на 4%.

Букарешт 9 вересня. В Констанци, де підчас бурі завивала ся шова в хвили, коли в нїй були воляки, що сховали ся там перед дошем, один воляк згикув, 44 єсть тяжко ранєних а 15 легко.

Брукселя 9 вересня. Кує повідомив телеграфічно директора обсерваторїї, що імовірно не приїде до Брукселя, бо наміряє вертати до Америки.

Бріндізі 9 вересня. Наслїдник грецького престолоа кн. Константиї приїхав тут на австрійським пароході.

Самара 9 вересня. В почи замасковані розбишаки напали на тутешній уряд почтовий і забрали 80.000 рублів. Розбишаки поперетинали дроти телеграфічні, убили трох поліцаїв і одного жандарма а відтає втекли на лбо комотиві.

Нью-Йорк 9 вересня. Пірі прислав одному із своїх тутешних приятелїв слїдуючу депешу: З причини бурі мусів я задержати ся. Не іритуй ся з приводу справи Кука, я вже дам собі з ним раду.

Надіслане.

Colosseum

в пасажи Германіє

при ул. Свєтшній у Львові.

Нова сензаційна програма

від 1 до 15 вересня 1909

Щоденно о год. 8 вечер представляє. В недїлі і сьвята 2 представляє о 4 год по пол. і 8 год нї вечером. Що пятний High-Life представляє. Білєти часїшїше можна набути в лекторі Палани при ул. Кароля Людвїка ч. 5.

— Книжки на премїї, польскї і рускї, апробованї Вис. п. е. краєв. Радою шкільною, молитвеннїми народї по 50 с., 70 с. і 1 Крестик і медалки та гарні обравки доставляє Руске Товариство педагогїчне у Львові. Заможайте час або: 1) в Руск Товаристві педагогїчнїм, Львів, ул. Сикстуєва ч. 47; 2) або в Книгарнї Наук. Тов. ім. Шевченка, Львів, ул. Театральна 1. або в склепї „Взаїмної помочи учит. в Коломні — „Народний Дім“. — Книжки висилає ся лиш за надїсланєм вперед грошей або за послїплатою.

Курс львівський.

Дня 7-го вересня 1909.		Платять	Жадають
I. Акції за штуку.		К с	К с
Банку гіпот. гал. по 200 зр.	602—	608—	
Банку гал. для горгов. по 200 зр.	395—	405—	
Зелїв. Львів-Чернів.-Яси	564—	572—	
Акції фабр. Липинського в Сяноку.	410—	—	
II. Листи заставні за 100 зр.			
Банку гіпот. 5% преміов.	109.70	110.40	
Банку гіпот. 4 1/2%	99.10	99.80	
4 1/2% листи застав. Банку краєв.	100—	100.70	
4% листи застав. Банку краєв.	94.80	95.50	
Листи застав. Тов. кред. 4%	96—	—	
” ” 4% льос. в 41 1/2 літ.	96—	—	
” ” 4% льос. в 56 літ.	94.50	95.20	
III. Обліги за 100 зр.			
Пропіваційні гал.	97.40	98.10	
Обліги ком. Банку кр. 5% II. ем.	—	—	
” ” ” 4 1/2%	100—	100.70	
Зелїв. льокаль. ” 4% по 200 кор.	93.50	94.20	
Позичка краєв. з 1873 р. по 6%	—	—	
” ” 4% по 200 кор.	94.30	95—	
” м. Львова 4% по 200 кор.	93.30	94—	
IV. Льоси.			
Міста Кракова	116—	122—	
Австрійскї черв. хреста	53.50	57.50	
Угорскї черв. хреста	32.50	36.50	
Італійскї черв. хр. 25 фр.	—	—	
Архїк. Рудольфа 20 кор.	67—	73—	
Базилїка 10 кор.	22.25	24.25	
Jozif 4 кор.	8.25	9.50	
Сербскї табаконї 10 фр.	9.50	11—	
V. Монети.			
Дукат цїсарскї	11.34	11.38	
Рубель паперовий	2.53	2.54	
100 марок німецкїх	117.40	117.60	
Доляр американскїй	4.80	5—	

Рух поїздів залізничних

обовязуючий з днем 1 мая 1909 р. після часу середно-європейського.

Замітня. Поїзди поспїшні вказанєні грубїм друком. Нічкї годїжкї від 6:00 вечером до 5:59 рано суть означєні підчеркнутєм числа мїнутонїх.

Приходять до Львова

на головній дворець:

З Кракова: 2:30, 5:50, 7:25, 8:55, 9:50, 1:10*, 1:30
5:45, 8:40, 9:50.

*) З Тарнової.

З Підволочиск: 7:20, 12:00, 2:15, 5:40, 10:30.

З Черновець: 12:20, 5:45*, 8:05, 10:20*, 2:05, 5:58,
6:40, 9:30.

*) Із Ставкєслава. *) З Коломні.

Зі Стрия: 7:29, 11:45, 4:25, 11:00.

З Самбора: 8, 9:57, 2, 9:00.

З Сокаля: 7:10, 12:40, 4:50.

З Яворова: 8:05, 5.

З Вовкова: 1:35, 9:55.

На „Підзамчє“:

З Підволочиск: 7:01, 11:40, 2, 5:15, 10:12.

З Вовкова: 8:07*), 1:19, 3:26*), 9:38.

*) З Винник.

На дворець „Львів-Личаків“:

З Вовкова: 7:27*), 1:01, 3:07*), 8:11

*) З Винник.

Поїзди льокальнї.

З Брухович:

що дїя: від 1/2 до 2% 8:15, 8:20.

” 1/2 до 2% 3:27, 9:35.

” 1/2 до 2% 5:30.

в недїлі і р. е. сьвята: від 1/2 до 2% 3:27,
9:35.

За редакцїєю відповідає: Адам Краховецький.

СТ. СОКОЛОВСКОГО

Головна агенція дневників

у Львові, пасаж Гавсмана ч. 9,

приймає пренумерату і оголошення до всіх дневників краєвих і заграничних.

До „Народної Часописи“ і „Газети Львівської“ може приймати оголошення виключно лиш ся агенція.

☛ Найдешевше можна купити лиш ☛

В А В К Ц И Й Н І Й Г а л и

ул. Сикстуска 32

меблі, образи, дивани, сальонову обставу, золото, біжутерії,
старинности і все можливе до домового уладження.

==== Порозуміне в провінцією писемно. =====

Вступ вільний цїлий день.